

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MALİYE BAKANLIĞI

2012 YILI DENETİM RAPORU

EYLÜL 2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yurütölen dözencilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	
MALİYE BAKANLIĞI HAKKINDA BİLGİ	1
MALİYE BAKANLIĞI MALİ TABLOLARI	3
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ ve KAPSAMI	5
DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	6
MALİ RAPOR VE TABLOLARI ETKİLEYEN BULGULAR.....	6
DENETİM GÖRÜŞÜ	7
VURGULANACAK HUSUSLAR.....	7

MALİYE BAKANLIĞI HAKKINDA BİLGİ

Maliye Bakanlığı (MB), 14.12.1983 tarihli ve 18251 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile maliye politikalarının hazırlanmasına yardımcı olmak, maliye politikasının uygulanması, uygulamanın takibi ve denetlenmesi hizmetlerini yapmak üzere kurulmuştur.

Maliye politikasının hazırlanmasına yardımcı olmak, maliye politikasını uygulamak, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelerin hukuk danışmanlığını ve muhakemat hizmetlerini talepleri halinde yerine getirmek, harcama politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması ile Devlet bütçesinin hazırlanması, uygulanması, uygulamanın takibi ve yönlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek, Devlet hesaplarını tutmak, saymanlık hizmetlerini yapmak, gelir politikasını geliştirmek, Devlete ait malları yönetmek, kamu malları ile kamu kurum ve kuruluşlarının taşınmaz malları konusundaki yönetim esaslarını belirlemek ve bunlara ilişkin diğer işlemleri yapmak, her türlü gelir gider işlemlerine ait kanun tasarılarını ve diğer mevzuatı hazırlamak veya hazırlanmasına katılmak, milletlerarası kuruluşların Bakanlık hizmetlerine ilişkin çalışmalarını takip etmek, bu konulardaki Bakanlık görüşünü hazırlamak, yurtdışı ve yurtiçi faaliyetleri yürütmek, Bakanlığın ilgili kuruluşlarının işletme ve yatırım programlarını inceleyerek onaylamak ve yıllık programlara göre faaliyetlerini takip etmek ve denetlemek, suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve vergi incelemesi ve denetimine ilişkin temel politika ve stratejileri belirlemek ve uygulanmasını sağlamak Maliye Bakanlığının temel görevleri arasındadır.

Maliye Bakanlığı, merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlardan meydana gelmektedir. Bakanlık merkez teşkilatı, ana hizmet birimleri ile danışma ve denetim birimleri ve yardımcı birimlerden oluşmaktadır. Ana hizmet birimleri, Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü (BÜMKO), Muhasebat Genel Müdürlüğü, Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü, Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı ve Avrupa Topluluğu ve Dış

İlişkiler Dairesi Başkanlığından oluşmaktadır. Danışma ve denetim birimleri, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı(VDK), Bakanlık Müşavirleri ve Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinden oluşmaktadır. Yardımcı hizmet birimleri ise, Personel Genel Müdürlüğü, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ve Özel Kalem Müdürlüğünden oluşmaktadır. Bakanlık Taşra Teşkilatı, Defterdarlıklar ve Malmüdürlüklerinden oluşmaktadır. Bakanlık ayrıca Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkili bulunmaktadır.

Maliye Bakanlığının bağlı kuruluşları Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB), Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü ve Kefalet Sandığı; ilgili kuruluşu ise Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü (DMO) 'dür.

01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrolünün bu Kanuna tabi olduğu ifade edilmiştir. Aynı Kanunun “Bütçe Türleri ve Kapsamı” başlıklı 12 nci maddesinde ise, merkezi yönetim bütçesinin bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinden oluştuğu belirtilmiş olup, Maliye Bakanlığı (I) sayılı Cetveldeki genel bütçeli kuruluşlar arasında sayılarak bu Kanuna tabi kılınmıştır.

5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, bu Kanun kapsamındaki tüm kamu idarelerinin muhasebe sistemlerinde tek düzenin sağlanması amacıyla önce çerçeve nitelikteki Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY), daha sonra Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (MYMY) çıkarılmış ve merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak yerine getirmesi benimsenmiştir. Dolayısıyla genel bütçeli kuruluş olarak Maliye Bakanlığı, muhasebe hizmetlerini MYMY'ye tabi olarak yürütmektedir. Diğer taraftan kuruma ilişkin harcamalarda kullanılacak ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler açısından da Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğine (MYHBY) tabi bulunmaktadır.

Bakanlığın 2012 yılı başlangıç ödeneği 88.573.596.101,00 TL olup Bakanlık Strateji Geliştirme Başkanlığından alınan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre gerçekleşen bütçe gideri 84.611.540.527,01 TL olmuştur.

MALİYE BAKANLIĞI MALİ TABLOLARI

Sayıştay tarafından 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 8 inci maddesine dayanılarak çıkarılan “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ile Sayıştay denetimine tabi kamu idarelerince tutulan defter, kayıt, belge ve bilgilerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri ve süreleri ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiştir. Buna göre Maliye Bakanlığı tarafından hesap dönemi sonunda Sayıştaya verilecek defter, mali tablo, belge, bilgiler şu şekildedir:

a) Birleştirilmiş veriler defteri.

b) Geçici ve kesin mizan

c) Bilanço

ç) Belgeler;

1) Kasa sayım tutanağı

2) Banka mevcudu tespit tutanağı

3) Alınan çekler sayım tutanağı

4) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı

5) Teminat mektupları sayım tutanağı

6) Değerli kağıtlar sayım tutanağı

7) Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

d) 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamındaki idarelerin bütçe uygulama sonuçlarına ait tabloları;

1) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

2) Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu

e) Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Bakanlık tarafından 2012 yılına ilişkin olarak bu bilgi ve belgeler 2013 yılı Şubat ayı sonuna kadar sunulması gerekirken ancak 12.04.2013 tarihinde sunulabilmiştir. Bunlardan bilanço ve kesin mizan olarak gönderilen belgelerin mali tablo olarak kabul edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8 ve 11 inci maddeleri ile 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 7 ve 8 inci maddeleri hükümlerine göre Maliye Bakanlığı yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ ve KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür. Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı Mali Tabloları bölümünde de açıklandığı üzere, Bakanlığın mali tabloları ancak 12.04.2013 tarihinde Sayıştaya sunulabilmiştir. Bunlardan bilanço ve kesin mizan olarak gönderilen belgelerin mali tablo olarak kabul edilmesi mümkün bulunmamaktadır. Diğer tablolar üzerinde ise ayrıntılı inceleme yapılamamış olup ancak temel incelemeler yapılabilmektedir. Bu bağlamda denetimin kapsamını Bakanlık tarafından sunulan bu mali tablolar ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) oluşturmaktadır.

Bununla birlikte Maliye Bakanlığının muhasebe birimleri bazında diğer idareler ile birlikte elektronik ortamda tutulan 2012 yılına ait muhasebe kayıtları say2000i sisteminden kurumsal kod sınıflandırması esas alınarak denetim ekibi tarafından birleştirilmiş, kamu idaresinin bütçe hesapları ile varlık ve yükümlülük hesaplarından personel ödemeleri ve yurtdışı geçici görev yollukları ile Ankara, Antalya, İstanbul ve Konya illeri itibariyle taşınmazlar, Ankara, İstanbul, Konya ve Mersin illeri itibariyle taşınırlar ve İzmir ili itibariyle de gümrük vergileri incelenmiştir. Ayrıca muhasebe kayıtları üzerinden bazı hesaplara ilişkin analitik incelemeler yapılmıştır.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Maliye Bakanlığının 2012 yılı hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğu ve mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetimi sonucunda tespit edilen bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Mali Rapor ve Tabloları Etkileyen Bulgular

Maliye Bakanlığı mali tablolarından bilanço ve kesin mizanın denk olmaması ve gerekli şık şartlarını taşıyaması nedeniyle Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine aykırı olduğu ve gerçek durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 49 uncu maddesinde, Muhasebe sisteminin; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulup yürütülmesi ve kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulması öngörülmüştür. Anılan Kanunun 61 inci maddesinde de genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinin Maliye Bakanlığınca yürütüleceği ve gerekli bilgi ve raporları düzenli olarak kamu idarelerine vereceği, hüküm altına alınmıştır.

Kurumsal bazda düzenlenecek temel mali tablolar olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu öncelikle kamu idaresi yöneticilerini bilgilendirecektir. Ayrıca bu tablolar denetime sunulacak ve kamuoyuna açıklanacaktır.

Kanunda öngörülen amaç böyle iken, görüş vermemize esas temel mali tabloları üretecek olan Maliye Bakanlığınca kurulan muhasebe sistemi (Say2000İ), genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için kurumsal bazda Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosunu doğru bir şekilde üretmemektedir. Maliye Bakanlığı Sayıştay denetimine esas olacak tüm mali

tabloların oluşturulabilmesine imkan verecek yevmiye kayıtlarının, kurumsal bazda, 2013 yılı itibariyle kaydedilmesine başlanacağını beyan etmiştir.

Bu konu genel bütçe kapsamındaki tüm kamu idarelerini ilgilendirmesi nedeniyle daha ayrıntılı olarak Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunda açıklanmıştır.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Denetim görüşü oluşturabilmek için gerekli mali rapor ve tablolar ile bilgi ve belgeler yukarıda “Kamu İdaresi Mali Tabloları” başlığı altında açıklandığı üzere, kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanamadığı için Maliye Bakanlığı 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tabloları hakkında görüş bildirilememektedir.

VURGULANACAK HUSUSLAR

1. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince, Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların kayıt altına alınabilmesi ve izlenebilmesi amacıyla düzenlenmesi gereken;

- Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar,
- Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar,
- Orta Malları,
- Genel Hizmet Alanları Form ve İcmal Cetvelleri ile
- Sınırlı Ayni Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formlarının

düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

2. Hazineye ait taşınmazların envanter ve değerlendirme çalışmaları yapılmadığından, muhasebe kayıtlarının ve mali tabloların Maliye Bakanlığının malik sıfatına sahip olduğu taşınmazlar hakkında tam ve doğru bilgi sunmadığı tespit edilmiştir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

3. Hazine taşınmazlarının taksitli satış, kira ve irtifak hakkı işlemlerinden doğan alacaklar ile bedelsiz devir suretiyle yapılan çıkış işlemlerinin, muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı ve satış işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Yönetmelik hükümlerine aykırı kayıtlar yapıldığı tespit edilmiştir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

4. 5018 sayılı Kanununun 78 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu şirketleri tarafından elde edilen gayrisafi hasılatın %15'ine kadar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek oranda bir tutarın, tahsil edilerek genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir. 2005/9916 ve 2006/11442 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile aktarma yapacak kurumlar ve aktarma oranları belirlenmiştir.

Bu kurumlar arasında yer alan, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMİ) tarafından yatırılan hasılat payı tutarlarının, Bakanlık yerine Gelir İdaresi Başkanlığı hesaplarına gelir kaydedildiği tespit edilmiştir. GİB her ne kadar Maliye Bakanlığının bağlı kuruluşu olsa da, Maliye Bakanlığı ve GİB 5018 sayılı Kanuna göre ayrı birer bütçesi olan kamu idareleridir ve ayrı mali tablo üretmek zorundadırlar. Söz konusu hatalı uygulama sadece DHMİ hasılat payı tutarları ile sınırlı olmayıp genellik arz etmektedir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve uygulamada bu tür hatalara yer verilmemesi için gerekli özenin gösterilmesi hususunda Muhasebat Genel Müdürlüğüne Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü'nün yazıyla uyarıldığı ifade edilmektedir.

5. Maliye Bakanlığı bütçesinde yer alan yedek ödenekten mali yıl içinde yapılan aktarmaların, yılsonu gerçekleştirmeleri üzerinden ilan edilmesi gerekirken başlangıç ödeneği itibariyle ilan edildiği tespit edilmiştir.

Kurum; bütçe kanunları ve diğer mevzuatla Maliye Bakanına verilen yetkiler çerçevesinde yıl içinde yedek ödeneye bütçelerin diğer tertiplerinden ödenek aktarmaları yapıldığı, yedek ödenekten de idare bütçelerinin muhtelif tertiplerine ihtiyaca binaen ödenek aktarıldığı ve aktarmalardan sonra ulaşılan yılsonu ödeneğinin kesin hesap kanununda görülebildiği ve bu aktarmaların kamuoyuna açıklanmasına ilişkin herhangi bir hüküm olmadığı, gerekçeleriyle bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.

6. Maliye Bakanlığı bütçesinde yer alan ve 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa ekli (E) cetveli ile ödenek aktarılmasına izin verilen projelerde, Hazine birliği ilkesine aykırı olarak, tahsis edilen ödeneklerin bütçe dışına çıkarıldığı, proje kapsamında yapılan iş ve işlemlerin 5018 sayılı Kanunda öngörülen şekilde muhasebeleştirilmediği ve proje kapsamındaki bazı mal ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine uyulmadığı tespit edilmiştir.

Kurum; kanunlar arasında norm hiyerarşisi olmadığından 5018 sayılı Kanunun diğer kanunlardan farklı bir konumda olmadığı, 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa ekli (E) işaretli cetvelin 43 üncü maddesiyle Bakanlık bütçesinin belirli tertiplerinde yer alan ödeneklerin kullanım ve harcama usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanının yetkili olduğu ve bu yetkinin ödeneği kullanmak üzere özel bir hesap açtırmayı ve yapılacak alımların 4734 sayılı Kanun kapsamı dışında bir usul belirleme yetkisini de kapsadığı, gerekçeleriyle bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.

7. Maliye Bakanlığı bütçesinden yükseköğretim kurumlarına aktarılan Hazine yardımlarında, bu kurumların nakit durumlarının dikkate alınmadığı ve bu suretle ihtiyaç duyulandan fazla Hazine yardımı tahakkuk ettirildiği tespit edilmiştir.

Maliye Bakanlığı bütçesinden özel bütçeli kurumlar arasında sayılan yükseköğretim kurumlarına yapılan Hazine yardımı (05.2 ve 07.1) tahakkukları incelendiğinde, 2012 yılında toplam 12.240.359.627,00 TL Hazine yardımı tahakkuk ettirildiği ancak bu tutarın 951.802.248,00 TL'sinin Hazine Müsteşarlığı tarafından ödenmediği görülmüştür.

01.01.2013 tarihi itibarıyla ise geçmiş yıllarda yükseköğretim kurumlarına Hazine yardımı olarak tahakkuk ettirilmesine rağmen nakit ihtiyacı olmaması sebebiyle Hazine Müsteşarlığı tarafından ödemeye bağlanmayan 1.772.801.864,00 TL tahakkuk artığı bulunmaktadır. Bu tutarlar yükseköğretim kurumları bütçelerinde 120-Gelirlerden Alacaklar hesabında izlenmektedir.

Kurum; Bakanlık bütçesinde yükseköğretim kurumları için öngörülen Hazine yardımlarının tahakkuka bağlanmasında; her bir idare için öncelikle harcama ve gelir tahsilat tahminleri yapılarak gelir açığı hesaplandığı, daha sonra kasa, banka, avans ve emanet durumları dikkate alınarak hesaplanan nakit açığının esas alındığı, nakit ihtiyacının değerlendirilmesinde muhasebe verisi olarak Say2000i kayıtlarının kullanıldığı, diğer taraftan, yükseköğretim kurumlarının nakit ihtiyacını karşılamak amacıyla Hazine yardımlarının yapılması sürecinin, Hazine Müsteşarlığıyla koordineli bir şekilde yürütüldüğü ayrıca söz konusu işlemin merkezi yönetim bütçe büyüklüklerine ve finansman maliyetine olumsuz bir etkisi de bulunmadığı, gerekçeleriyle bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.

8. Maliye Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatının taşınır mal yönetimi ile ilişkili olarak incelenen taşınır yönetimi sistemleri, kayıtlar, hesaplar, yetkililerle yapılan görüşmeler ve yerinde yapılan incelemeler neticesinde; hem Maliye Bakanlığının sahip olduğu taşınırların yönetiminde, hem de mevzuat kapsamında yönetilmesi ve elden çıkarılması gereken, kamu idarelerinin sahip olduğu ve çeşitli nedenlerle Devlete intikal eden taşınırların yönetiminde sağlıklı veri elde edilmesi ve denetim yapılmasını engelleyen mevzuata aykırı aşağıdaki iş ve işlemlerin bulunduğu tespit edilmiştir.

8.1. İlk madde ve malzeme kullanıma ilişkin bilgiler muhasebe birimine gönderilmemektedir.

8.2. Dayanıklı taşınırlardan, personelin kullanımına verilmek amacıyla yapılan çıkışların Taşınır Mal Yönetmeliğine uygun olarak gerçekleştirilmemekle, ayrıca taşınırların üzerinde sicil numaraları bulunmamaktadır.

8.3. Yılsonu sayımlarının fiilen yapılmaması nedeniyle kayıtların doğruluk ve tamlığı kontrol edilememektedir.

8.4. Taşınırların çeşitli nedenlerle elden çıkarılmasına ilişkin muhasebe ve taşınır işlemleri mevzuata aykırı ve fiili durumu yansıtmayan biçimde yapılmaktadır.

8.5. Çeşitli mevzuat hükümleri uyarınca Devlete intikal eden taşınırların da Taşınır Mal Yönetmeliğine uygun biçimde kayıt altına alınmamaktadır.

8.6. Yapım işleri nedeniyle ortaya çıkan taşınırların mevzuata uygun biçimde kayıt altına alınmamakta, elden çıkarılmamakta ve muhasebeleştirilmemektedir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

9. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 78 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından Maliye Bakanlığına aktarılması gereken üçer aylık gelir fazlalarının aktarılmadığı tespit edilmiştir. Maliye Bakanlığı tarafından bu konuda düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile her üç ayda bir toplantı yapılmakta ve aktarılması gereken gelir fazlalıkları hakkında bilgi alınmaktadır. Söz konusu gelir fazlalarının genel bütçe adına Bakanlık hesabına aktarılması için gerekli işlemlerin Maliye Bakanlığınca takibinin yapılması gerekmektedir.

Kurum; KGK'nın 2012 yılı gelirlerinin tamamına yakınının Hazine yardımlarından oluştuğu ve bu itibarla, 5018 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince KGK tarafından 2012 yılında Maliye Bakanlığınca aktarılması gereken gelir fazlasının bulunmadığı, diğer taraftan Kurumun 2013 yılı Hazine yardımı talepleri değerlendirilirken 2012 yılsonu itibarıyla artan nakitlerinin 2013 yılı nakit ihtiyaçları için kullanılacağına ayrıca dikkate alınacağı ve son olarak söz konusu bulgunun öncelikli muhatabının ilgili idare olması gerektiği gerekçeleriyle bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.

10. Türk Patent Enstitüsü (TPE), Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ve Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) tarafından 2012 yılı Bütçe Kanununun 28 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince Maliye Bakanlığınca aktarılan tutarların hesaplanmasında hata yapıldığı tespit edilmiştir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

11. Maliye Bakanlığı tarafından Adalet Bakanlığı'na tahsis edilen taşınmazlarda bulunan ticari ünitelerin, mevzuata aykırı olarak tahsis edilen kurum tarafından kiralandığı ve Hazineye ait olması gereken kira gelirinin bu kurumlar tarafından tahsil edildiği uygulamalar tespit edilmiştir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

12. İrtifak hakkı tesisi veya kiralama suretiyle üçüncü kişilerin kullanımına bırakılan Hazinenin özel mülkiyetindeki bazı taşınmazların, sözleşmeye aykırı kullanılmasına rağmen sözleşmelerinin feshedilmediği tespit edilmiştir.

Kurum tarafından, bulguda belirtilenüniversitesi vevakfi ile ilgili hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmekle birlikte,Derneği veBirliğine ilişkin Kamu İdaresince herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

13. İnşaat karşılığı Hazine mülkiyetindeki taşınmazların devredilmesi işlemleri ile ilgili olarak muhasebe mevzuatında herhangi bir düzenleme bulunmadığından devir işleminin muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı ve bu suretle 5018 sayılı Kanunun saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkelerinin zedelendiği anlaşılmıştır.

Kurum; Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 172 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinin 5 inci alt bendinde, arsa karşılığı inşaat yapımı işinin muhasebe kaydının nasıl yapılacağına ilişkin hüküm bulunduğu ve işlem sonucu devredilen taşınmaza ilişkin bilginin muhasebe birimine intikal ettirilmesi halinde muhasebe kaydının yapılabildiği, gerekçesiyle bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.

14. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelikte, Hazine taşınmazlarını işgal etmek suretiyle kullanan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden ecrimisil alınmayacağı şeklinde düzenleme yapılarak 2886 sayılı Kanunun ecrimisile ilişkin hükümlerinin daraltıldığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanununun 44 üncü maddesinde, işgalli kullanılan Hazine taşınmazlarının tahliyesi ile tahsil edilecek ecrimisile ilişkin düzenlemenin ilgili kanunlarda yapılacağı açıkça hükme bağlanmıştır.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ayrıca Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin 11 inci maddesindeki “genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden” ibaresinin “genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden” şeklinde değiştirilmesinin planlandığı, ifade edilmektedir.